

2019

Jaarverslag

Jaarverslag 2019

Inleiding

Het was weer een levendig jaar op de werf. De gewone activiteiten werden aangevuld met een aantal nieuwe zaken en gebeurtenissen. Het bezoekers aantal was daarentegen lager dan in 2017 en 2018, maar wel weer hoger dan in 2016. Maar het werken aan de drie projecten, Seepaerd, Atalante en Mjojo, ging onverdroten voort. Voor steeds meer bezoekers is het een verrassende toevoeging aan het museale aanbod, te meer daar de werkers graag bereid zijn hun activiteiten toe te lichten. Zo groeit en bloeit ons aanbod!

Uit het gastenboek 2019:

- Bedankt voor de gastvrije ontvangst en de uitstekende uitleg! Belgische Corvette Club
- Bedankt voor de warme ontvangst en jullie hulp! Angelika en Rolf, TH 5

Overzicht van activiteiten op de Werf in 2019

De Open Dagen in 2019:

Koningsdag

Zoals elk jaar komt de Arnhemse bevolking feesten op het Havenplein en de Werf. Tradities worden in ere gehouden. Dus ook met het gezin een vaartochtje maken met de gerestaureerde Zeeuwse schouw *Nieuwe Zorg*.

Visserijdag

Op 29 juni was de Werf de hele dag gratis toegankelijk vanwege de Visserijdag. Op deze dag doet de Arnhemse middenstand zijn best met een gevarieerde braderie. Daarbij vormen de stands van en over de visserij en de watersport op het Havenplein voor de ingang van de Werf een ijzersterke combinatie met onze werfpresentatie. Ondanks een verzengende hitte op die dag wisten toch nog zo'n negenhonderd mensen de werf te vinden. Een jonge dame met een antiek ijscokarretje deed, geparkeerd in de schaduw van de hoge klipper boeg van de Mjojo, zeer goede zaken met haar schepijs.

De Open Dag Werf

Op 13 juli was het weer zo ver: onze eigen Open Dag. Aan de steiger volop klassieke schepen, waaronder een zestal deelnemers aan het zogenaamde *Rondje Zeeland*. Een meerdaagse zeiltocht door de delta, waarbij met name bezienswaardige havens worden aangedaan. De opzet wordt door de Werf gedaan, de feitelijke uitvoering door de Stichting Behoud Hoogaars. Op de wal demonstraties van oude ambachten op het gebied van scheepsbouw en visserij. Muziek, een nautische boekenmarkt, de modelbouwers uit Baasrode, zeldzaam antiek gereedschap, een fototentoonstelling. De eigenaar/restaurateur van de jachthoogaars *Atalante* belichtte in een inspirerende lezing bijzonder episodes uit de geschiedenis van het schip en haar eigenaars. De Open Dag ontwikkelt zich steeds meer als een relaxte ontmoetingsplaats van vrienden en liefhebbers van maritiem erfgoed. Gevaren werd met de *Nieuwe Zorg*, maar ook met de monumentale sleepboot *Teunis*.

Open Monumentendag

Op 14 september waren we weer present voor de jaarlijkse open monumentendag. Na de restauratie van de werf is zij tot Rijksmonument verheven, maar vorig jaar zijn we samen met 70 andere Rijksmonumenten in Nederland tot voorbeeld verklaard van een monument waarbij de binnenkant, het interieur, die monumentale status van de buitenkant onderstreept en doorvoert.

Er was een eenmalige tentoonstelling van prachtige hoogaarsmodellen in de bouwloods, georganiseerd in samenwerking met Museum Arnemuiden. Heel bijzonder was het model dat gemaakt is door Adriaan Meerman, de grootvader van de laatste werfbaas Kees (C.A.) Meerman. De opkomst en neergang van de zeilende visserij in Arnemuiden werd toegelicht in een lezing. De *Nieuwe Zorg* demonstreerde weer dat monumenten ook kunnen varen!

De laatste werfbaas Kees Meerman in zijn jonge jaren met het model dat door zijn grootvader gebouwd is.

Tentoonstelling *Peilen op de riemen.*

De tentoonstelling over het gebruik van peilboten ter voorkoming van dijkvallen heeft zijn tweede seizoen voltooid. De verzamelde documentatie is, te samen met allerlei fotomateriaal, vastgelegd voor de toekomst in een uitgebreid artikel in het blad *Consent 2019*. Inmiddels is een nieuwe tentoonstelling in Museum Arnemuiden in voorbereiding.

Nog een aantal bijzondere activiteiten:

--Opnieuw een levendige en verfrissende educatieve activiteit met het Technasium in Goes: tweedejaars studenten HAVO/VWO onderzochten in de maanden maart, april en mei de vraagstelling *of het wenselijk én haalbaar is om de gerestaureerde hoogaars Seepaerd uit te rusten met een elektrische hulpaandrijving i.p.v. de gebruikelijke diesel motor*. Het onderzoek mondde uit in groepspresentaties van de bevindingen én in een wedstrijd tussen elektrisch aangedreven modelbootjes. Naast dat deze opdracht steeds door de studenten positief gewaardeerd wordt, levert het ook nu weer verrassende inzichten op, ook voor de begeleiders, in de snelle ontwikkelingen op dit gebied.

De wedstrijd tussen de elektrisch aangedreven modelbootjes

--Op 29 oktober kwamen het Bestuur van de Stichting Stamboek Ronde en Platbodem jachten, de Criterium Commissie, de Beroepsraad en de Commissie van Advies op onze werf bij elkaar. Na rondleiding en een toelichting over de werf en de hoogaarzen werd er vergaderd over hun toekomstplannen. Bijzonder, dat onze werf uitgekozen werd door dit gezelschap!

--Een aantal medewerkers/bestuursleden zijn in groepsverband aan de slag gegaan met het bevragen of het wenselijk is om de museale presentatie op de werf te vernieuwen, en zo ja, hoe dan. In dat kader is er een zeer informatief bezoek gebracht aan Museum het Polderhuis in Westkapelle, dat juist een vernieuwingsslag achter de rug heeft.

--De website van de werf is vernieuwd. Het geheel is eigentijdser en toegankelijker geworden.

--Door uitgebreide inspanning van diverse medewerkers beginnen we, op milieuvriendelijke wijze, wildgroei op en om het terrein om te buigen tot prettig ogende begroeiing.

--De zaagloods heeft een anti-houtworm behandeling ondergaan. Terwijl de eigenlijke behandeling, uitgevoerd door een daarin gespecialiseerd bedrijf, iets meer als een halve dag

aan tijd kostte, het uitruimen en na de behandeling het schoonmaken en inruimen van de museale objecten vergde veel dagen van een groepje medewerkers. De bouwloods is in 2020 aan de beurt.

--De vochtigheid in de loodsen blijven zorgen baren. Zowel dak lekkage in de bouwloods als omhoogkomend grondwater blijft, zoals ook steeds gemeld bij de eigenaar, een bedreiging voor het Rijksmonument.

--De werf is trotse bezitter geworden van een prachtig model van een jachthoogaars. Het staat te pronken in de bovenzaal. De bouwer was Petrus Verras (1891-1972). De schenker was zijn zoon Phielbert Verras, helaas eind 2019 overleden.

De scheepsbouwactiviteiten.

In contrast met vroeger zijn er de laatste jaren, en het afgelopen jaar zeker, bij voortduring scheepsbouw activiteiten gedurende het hele jaar. Die levendigheid hoort bij een werf, maar is natuurlijk prachtig voor de bezoekers. Zoals gemeld gaan de restauraties van de drie projecten, *Seepaerd*, *Atalante* en *Mjojo* volle kracht vooruit. Terwijl het bestuur zich beraad over de toekomst van de *Gornaet* heeft zich een nieuwe kandidaat gemeld voor restauratie. De *Orisande* is een voormalige peilboot van het waterschap Ossensisse, van het type *Hollandse Boot*. Bouwjaar 1890(!) werf Verras in De Paal, Zeeuws Vlaanderen. In de jaren na haar waterschapscarrière is ze omgebouwd tot open plezierzeilboot. Het scheepje vereist complete vernieuwbouw.

Orisande, nog in zeilende tijden.

Financiën

Zoals hiervoor al is aangegeven, is het aantal bezoekers in 2019 teruggelopen. Dat betekent uiteraard dat er minder opbrengsten zijn geweest. Omdat de kosten, in vergelijking met 2018, fors minder zijn, heeft dit niet tot problemen geleid.

De drie projecten (*Seepaerd*, *Atalante*, *Mjojo*) staan gelukkig volop in de belangstelling bij de bezoekers en we hopen dan ook dat dit een stijging van het aantal (betalende) bezoekers zal gaan betekenen.

Op korte termijn zal er een pinapparaat worden aangeschaft. We hopen dat dit vanaf seizoen 2020 een positief effect op het aantal bezoekers zal hebben. De noodzaak voor contant geld komt hiermee te vervallen en mogelijk verleidt het de bezoekers tot extra bestedingen (consumpties, boekjes en dergelijke).

Bij het huidige opbrengsten- en kostenniveau hebben we gelukkig een redelijk stabiele basis om van een "gezonde" financiële situatie te kunnen spreken, Als we samen de schouders eronder blijven zetten, dan ziet de toekomst er, financieel, gezond uit.

Tenslotte.

Al met al heeft de museale kant als ook de scheepsonderhoud- en restauratiekant in plezierige samenwerking veel werk verzet. Zo kunnen we met vertrouwen uitkijken naar de volgende jaren.

Het bestuur.